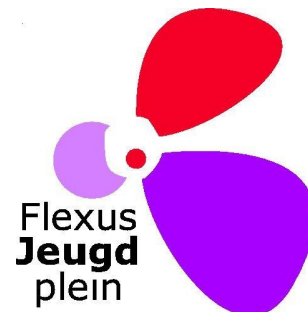

'Schoolmaatschappelijk werk als bruggenhoofd' Pilot opschaling SMW-zorg.

Het bruggenhoofd wordt als metafoor gebruikt in de betekenis van 'een vooruitgeschoven post van waaruit verdere activiteiten op touw worden gezet'.

De pilot is een samenwerkingsproject van de Rotterdamse ROC's Albada en Zadkine, en instellingen voor lokale, speciale en geïndiceerde jeugd- en geestelijke gezondheidszorg.
De pilot is gefaciliteerd door de dienst Jeugd, Onderwijs en Samenleving van de gemeente Rotterdam.

Doelen en route van het project voor de resterende periode

De werkzaamheden van de 'werkgroep integrale indicatiestelling' zijn kortgeleden afgerond met het eindrapport '*onderzoek 20 dossiers Arbeidsmarktgericht Leertraject Baljuwstraat*'. De werkwijze van deze werkgroep kan worden beschouwd als een voorbeeld van de werkwijze van het project. In deze notitie zoomen we eerst in op de aanpak in dit deelproject. Vervolgens gaan we na of en hoe deze werkwijze kan worden toegepast op de andere deelprojecten.

deelproject 5: integrale indicatiestelling

In dit deelproject is – samen met de praktijk- in kaart gebracht wat de problematiek van de deelnemers is die in aanmerking zouden kunnen komen voor een integraal indicatiebesluit. M.a.w. met welke benadering en welk type zorg zouden deze deelnemers meer kansen hebben om hun diploma 'assistent' te behalen. Er is in kaart gebracht welke belemmeringen er zijn voor 'passend onderwijs' en 'effectieve zorg'. Tevens zijn een aantal 'oplossingen' al werkende weg in praktijk gebracht. Tenslotte is op basis van de bevindingen en mede aan de hand van het WRR-rapport 'Vertrouwen in de school' en input door de werkgroep, een voorstel gedaan voor een specifiek onderwijs-zorgarrangement. Dit zou kunnen worden uitgevoerd door een nieuw te vormen maatschap tussen het ROC en zorginstellingen.

Recapitulerend kwamen in dit deelproject volgende aspecten aan bod:

- wat hebben de deelnemers specifiek nodig om hun diploma te kunnen halen?
- welke type zorg is nodig – in afstemming met het onderwijs – om het probleem aan te pakken?
- wat is de plaats/functie van het smw in de 'keten van zorg' en welke rol kan/moet het smw hierin vervullen?
- over welke expertise moeten de medewerkers 'zorg' beschikken om gesignaleerde problemen professioneel aan te pakken?
- kan er reeds 'praktijk' worden gemaakt overeenkomstig de gewenste nieuwe/andere aanpak, en blijkt dit te werken?
- kunnen instellingen/organisaties en hun financiers worden geïnteresseerd om hun middelen in te zetten voor de voorgestelde aanpak?

Wat betreft 'integrale indicatiestelling' zijn er voor de resterende periode van het project o.a. nog de volgende mogelijkheden:

- het project te betrekken in een vervolgtraject dat specifiek is gericht op de AL;
- het project laten onderzoeken en laten bevorderen 'onderwijs-zorgarrangementen' ook toe te passen bij het resterende deel niveau 1 en bij niveau 2;

Deelproject 1: preventie

Een deelopdracht aan het project het voorkomen dat jongeren 'onnodig' terecht komen bij het smw waardoor o.a. het smw dichtslibt. Het is noodzakelijk dat jongeren in hun eigen kracht komen (empowerment). Tevens is het van belang dat de verschillende zorginstellingen hun activiteiten goed op elkaar afstemmen in 'rolvast' zijn in de uitvoering van hun afgesproken taak. Het gaat ook over de kracht van de samenwerking. Dit is preventief voor voortijdige schooluitval.

In de jaarrapportage 'blinde vlekken, verrassende perspectieven' is een brede verkenning gedaan over dit onderwerp. Om hele praktische redenen was dit deelproject nog niet gestart (niet alles kan tegelijk met de beschikbare mankracht), doch het project is nu zover dat dit wel spoedig kan gebeuren.

In de brede verkenning wordt het voorstel gedaan om 'preventie' vorm te geven als 'versterking van basale sociaal-emotionele competenties van de deelnemers, in aanvulling op het competentiegericht leren, met name de aspecten leren, loopbaan en burgerschap.

Het voorstel is om dit deelproject een antwoord te laten geven op de volgende vragen:

- hoe kunnen de deelnemers meer in hun eigen kracht worden gebracht (empowerment), zodat ze hun talenten ontwikkelen en de goede keuzes maken?
- welke competenties kan het ROC in het kader van competentiegericht leren onvoldoende realiseren gelet op de kenmerken van de deelnemers en gelet op de huidige mogelijkheden van het ROC?
- welke aanvulling kan hierop worden geleverd door de 'zorg' (voor instellingen en hun type zorgaanbod: zie 'blinde vlekken, verrassende perspectieven')?
- hoe kunnen de zorginstellingen hun activiteiten maximaal op elkaar afstemmen en vanuit die afstemming in 'rolvast' hun aandeel realiseren?

Deelproject 2: kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het smw

Vorig jaar is in de commissie 3 O (Rotterdams Onderwijs Beleid) een stuk aan de orde geweest waarbij drie kerntaken zijn vastgesteld: nl. schoolondersteuning, kortdurende hulp en verwijzing.

De vraag is of het smw kwalitatief en kwantitatief voldoende is berekend op haar taak, mede gelet op de omvang van de problematiek. Op dit moment kan het smw in ieder geval niet alle vragen afdoend beantwoorden. Er is een behoorlijke discrepantie tussen vraag en aanbod. Het voorstel is om via dit deelproject die discrepantie kleiner te maken.

In dit geval zijn de centrale vragen voor dit deelproject:

- voor welke specifieke aspecten (problemen) kunnen de deelnemers terecht bij het smw zodat ze hun diploma kunnen halen? Hebben de deelnemers voldoende aan de hulp die het smw biedt, of moet het anders? Misschien zelfs wel door anderen?
- is het smw voldoende in beeld bij de deelnemers en de docenten ingeval van problemen of hulpvragen?
- wat moet het smw beter (= kwaliteit) en meer (kwantiteit) kunnen om zijn taak naar wens van de ROC's uit te voeren?
- hoe moet het smw worden gepositioneerd in de zorgstructuur van de ROC's, wie zijn belangrijkste samenwerkingspartners en hoe kan/moet de onderlinge samenwerking en afstemming zijn? Tevens aandacht voor de 'rolvastheid' van het smw.
- wat is een realistische caseload?

In dit deelproject is inmiddels een 'klanttevredenheidsonderzoek' gestart, en worden filmportretten van jongeren en smw-ers gemaakt. Bij de smw-ers wordt ook aandacht besteed aan hun netwerk (partners in de school en in de zorgsector). Los van dit deelproject worden reeds jaarlijkse evaluaties/verantwoordingen opgesteld.

Het voorstel is om de resultaten van de ingezette activiteiten te betrekken bij het vinden van antwoorden de hierboven geformuleerde vragen.

Deelproject 3: jongerencoach

In de eerste periode van het project is een brede verkenning geweest, waarbij bleek dat een aanzienlijk deel van de deelnemers een andere type zorg nodig heeft dan het smw volgens zijn functie en taakomschrijving kan en mag leveren. Het zijn jongeren met ernstige problemen op meerdere leefgebieden, waarbij een outreachende, langdurige, persoonlijke en intensieve begeleiding noodzakelijk is. In het kader van dit deelproject is

een functieprofiel jongerencoach opgesteld en is ook een verkenning gedaan hoe de jongerencoach kan worden gefinancierd.

Het voorstel is om in dit deelproject de volgende vragen de revue te laten passeren:

- draagt de functie jongerencoach bij in het voorkomen van voortijdig schooluitval, c.q. levert de jongerencoach een wezenlijke bijdrage in het behalen van een diploma?
- welke jongeren komen in aanmerking voor een jongerencoach, wie signaleert en wie beslist dat jongeren worden toegeleid naar een jongerencoach? Wat is de rol van het smw hierin?
- wat is een effectieve methodiek?
- wat is een realistische caseload?

Inmiddels is in samenwerking met het jongerenloket, de beide ROC's, de ontwikkelbank het centrum, de deelgemeente Charlois en FlexusJeugdplein een experiment gestart om de bovengenoemde vragen te beantwoorden. Dit experiment wordt ook geëvalueerd. Het project 'smw als bruggenhoofd' participeert in dit experiment. Er wordt een samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken partijen opgesteld; binnenkort wordt die aan de betrokken partijen voorgelegd.

Het voorstel voor dit deelproject is om de gestarte samenwerking met bovengenoemde partijen voort te zetten.

Deelproject 4: warme overdracht naar de GGz

Bij de start van het project hebben we vastgesteld dat een belangrijke factor in het dichtslippen van het smw is het gebrek aan uitstroom naar achterliggende zorg, met name de GGz. Vooral de leeftijdsgrens 18- en 18+ is hierin een belangrijke factor, maar ook de onbekendheid en grote 'afstand' (niet alleen fysiek, maar ook in beeldvorming en 'cultuur') tussen de deelnemer, het smw en de GGz.

In het kader van dit deelproject heeft een ontmoeting plaatsgevonden tussen de helft van de smw-ers ROC en de beide GGz instellingen in deze regio; voor de zomer komt een nieuwe ontmoeting met de andere helft van de smw-ers ROC. Ook is een handzaam format voor 'overdrachtsdocument' ontwikkeld.

De vragen die in dit deelproject aan de orde komen zijn o.a.:

- 'welk type GGz hebben de deelnemers nodig, c.q. draagt bij aan het behalen van een diploma?
- hoe kan de 'afstand' tussen de deelnemer, het smw en de GGz worden overbrugd?
- wat is nodig voor een snelle, niet bureaucratische, 'warme overdracht'?
- hoe kan een win-win situatie tussen de drie partijen worden gerealiseerd?
- hoe/wanneer/waar kan de smw-er terecht bij de GGz voor consultatie?
- welke deelnemer met welke zorgvraag is meer gebaat bij zorg op locatie van de ROC's (outreaching GGz) en welke deelnemer is meer gebaat bij zorg op locatie van de GGz?
- Is er voldoende GGz-capaciteit om de toenemende vraag naar zorg te kunnen beantwoorden? Indien nee, hoe kan die capaciteit worden vergroot?

Resumerend:

Het voorstel is om een discussie te voeren over de inrichting van de deelprojecten, waarbij de bovengenoemde werkwijze – met aanvullingen en wijzigingen – als leidraad wordt gebruikt.

Het idee is dat alle deelprojecten worden afgesloten met een eindrapportage en aanbevelingen, en dat die eindrapportages beschikbaar worden gesteld aan de 'ambtelijke werkgroep Rotterdams offensief VMBO-MBO'. Op deze wijze kan het project 'voeding geven' aan de ambtelijke werkgroep Rotterdams Offensief VMBO-MBO c.q. opvolger(s) hiervan. Maar ook andersom: het is mogelijk en zelfs gewenst dat via de ambtelijke werkgroep ook input wordt geleverd over de te bereiken doelen c.q. de werkwijze van het project.

Tenslotte: Wat betreft de communicatie stellen we voor om per deelproject – in overleg met de regiegroep en andere betrokkenen – nadrukkelijk publiciteit te zoeken als dat een positief effect kan hebben op het bereiken van (project-)doelstellingen of het uitwerken van aanbevelingen per deelproject.

22 juni 2009
Eddie Rondelez